

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za historiju, Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historijske avangarde i neoavangarde				
Šifra/kod	FIL HUM 411	Status (obavezni ili izborni)	obavezni/izborni	ECTS	5
Ciklus studija	Drugi	Semestar	ljetni	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta					
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	prof. dr. Asja Mandić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 141 E-mail: asja.mandic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 -163	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> 1 </u> ; vježbe <u> 1 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij se prvo bavi definicijom avangarde, pitanjem terminologije — odnosom avangarde i modernizma, zatim Peter Bürgerovom teorijom avangarde u odnosu na izvorno definiranje termina, kao i odnosom marksizma i avangarde, avangarde i masovne kulture – da bi se studenti kasnije upoznavali s manifestacijama avangarde i neoavangarde u slikarstvu, skulpturi, arhitekturi i dizajnu, videoartu, performansu i fotografiji od sredine prve decenije dvadesetog stoljeća do kraja 1960-ih. Predavanja obuhvaćaju umjetničke pokrete kao što su: ekspresionizam, kubizam, futurizam, konstruktivizam, dadaizam, nadrealizam, De Stijl i Bauhaus arhitekturu, pop art, novi realizam, situacionističku internacionalu, Fluxus, konceptualnu umjetnost, bečki akcionizam. Kroz nekoliko predavanja studenti će se upoznati i s recentnijim derivatima termina avangarda kao što su “postavangarda” ili “retroavangarda” u odnosu na umjetnost od 1980-ih godina do danas.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz kolegij Historijske avangarde i neoavangarde studenti stižu znanja o teorijskim definicijama i pristupima vezanim za termin “avangarda” (i njegove izvedenice tzv. “neoavangarda” i “postavangarda”) odnosno o okvirima koje ovaj termin uspostavlja za diskusiju umjetničkih pokreta, inovacija i manifestacija kako u umjetnosti, tako i u fotografiji, videoumjetnosti, performansu, arhitekturi i dizajnu. Studenti će se prvo upoznati s protagonistima, djelima, međusobnim vezama i društvenim kontekstom avangardnih pokreta prve polovice dvadesetog stoljeća da bi kasnije razumjeli pojam neoavangarde, odnosno manifestacije historijskih avangardi na umjetnost 1950-ih i				

	1960-ih godina. Cilj rada na seminarima je sticanje sposobnosti kritičke analize najznačajnijih teorijskih tekstova o avangardi, kao i tekstova protagonista avangardnih pokreta, njihovih teorijskih eksplikacija, deklaracija, manifesta i programskih načela, koji su relevantni za razumijevanje avangardnih nastojanja. Studenti će se upoznati s historijskim, odnosno teorijskim korištenjem termina avangarda i onim što ga razlikuje od modernizma.
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG4-kvalitetno obrazovanje
Ishodi učenja	Od studenata se očekuje da usvoje novu terminologiju, razumiju savremene umjetničke pristupe i osposobe se za kritičko promišljanje umjetnosti kroz okvir relevantnih teorijskih modela.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Avangarda/modernizam: pitanja terminologije
2.	Peter Bürger i definicije avangarde
3.	Polemika oko Picassovih kolaža: avangarda ili ne?
4.	Futurizam kao destruktivna avangarda
5.	Ruska avangardna umjetnost u društveno-političkom kontekstu
6.	Bauhaus i avangarda između dva rata
7.	Dadaizam i nadrealizam
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Odnos avangarde i masovne kulture (Greenberg, Huyssen)
10.	Veza historijske avangarde i neoavangarde
11.	Povratak readymade, pojam parodije i citatnosti u umjetnosti 1960-ih
12.	Guy Debord i situacionistička internacionala
13.	

	Neoavangarda i kulturna industrija: Buchlochova kritika novog realizma
14.	Status umjetničkog djela (konceptualna »dematerijalizacija« i institucionalna kritika)
15.	Neoavangarda i slikarstvo
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe Interaktivna nastava, grupna diskusija																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Seminarski rad</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivno sudjelovanje na nastavi Kritičko iščitavanje teorijskih tekstova kroz interaktivni pristup i diskusiju • Presentacija (10 minuta) teme i metodologije izrade seminarskog rada • Seminarski rad (10-15 stranica) na temu koju student samostalno bira • Usmena provjera znanja Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na nastavi	20	20%	2.	Seminarski rad	20	20%	3.	Polusestrialni ispit	20	20%	4.	Završni ispit	40	40%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost na nastavi	20	20%																						
2.	Seminarski rad	20	20%																						
3.	Polusestrialni ispit	20	20%																						
4.	Završni ispit	40	40%																						
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;																								

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Bürger, Peter (1998) Teorija Avangarde. Beograd, Narodna knjiga. 2. Buchloh, Benjamin (2000) Neo-Avantgarde and Culture Industry: Essays on European and American Art from 1955 to 1975. Cambridge, MA: MIT Press. (odabrani eseji) 3. Art Since 1900: Modernism, Antimodernism, Postmodernism (2004) Bois, Y.A., Buchloch, B., Krauss, R., Foster H.(ur.) London: Themes and Hudson. (odabrana poglavlja) 4. Art of the Avant-Gardes (2004) S. Edwards i P. Wood (ur.) Yale University Press. 5. Zbirka teorijskih tekstova, deklaracija, manifesta.
	<i>Dodatna</i> 1. Krauss, Rosalind (1985) The Originality of the Avant-Garde and other Modernist Myths, Cambridge, MA and London: MIT Press. 2. Neo Avant-Garde (2006) David Hopkins (ur.) Amsterdam, New York: Rodopi. 3. Greenberg, Clement (1986) The Collected Essays and Criticism, Volume 1: Perceptions and Judgments, 1939-1944. John O Brian (ur.) Chicago, The University of Chicago Press. 4. Grej, Kamila (1978) Ruski umetnički eksperiment. Beograd, Svet umetnosti. 5. Foster, Hal (1996) The Return of the Real. Cambridge, The MIT Press.
Napomene	